

Metody knihovnické práce (VIKBA04)

1. Úvod, role knihovníka, informační povolání

Martin Krčál

Harmonogram kurzu

- páteční výuka
- exkurze do MZK
- externí lektor
  - ❖ přednáší Adéla Dilhofová z MZK

Předpoklady pro ukončení kurzu

- plnění krátkých úkolů
- ústní zkouška
  - ❖ termíny budou vyhlášeny v ISu
  - ❖ znalosti z kurzu, fakta a praxe

Obsah kurzu

■ Úvodní hodina

- ❖ role knihovníka, informační povolání, postavení knihoven

■ Vývoj knihovnictví v Česku od 1918

- ❖ změny v knihovnictví, trendy, budoucnost

■ Koncepce rozvoje knihoven

- ❖ popis koncepce, orientace na služby pro uživatele, fondy, financování, legislativa

■ Legislativa

- ❖ zákony, vyhlášky, nařízení a normy platné pro knihovny

Obsah kurzu

■ Systém knihoven

- ❖ rozdělení knihoven, funkce knihoven, rozdílné potřeby

■ Základní činnosti v knihovnách

- ❖ výpůjční, akvizice, katalogizace, MVS, digitalizace, ochrana fondu, informační vzdělávání, podpora čtenářství, nové služby, technologie, ...

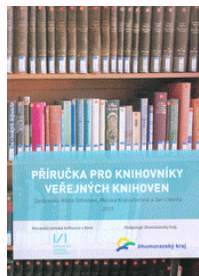
■ Knihovnické a informační služby,

- ❖ výpůjční, reprografické, řešeršní, meziknihovní,...

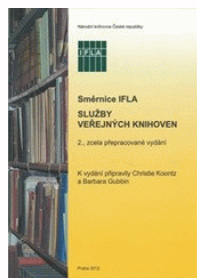
Obsah kurzu

- Typologie dokumentů
  - ❖ rozdělení dokumentů a jejich identifikace
- Veřejné knihovny a jejich funkce
  - ❖ k čemu jsou veřejné knihovny, jaká je jejich role ve společnosti, čím jsou specifické např. základní, akademické, podnikové...

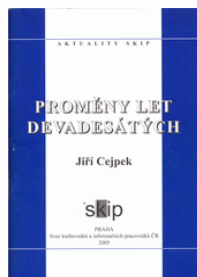
Doporučená literatura

DILHOFOVÁ, Adéla, Monika KRATOCHVÍLOVÁ a Jan LIDMILA. 2013. *Příručka pro knihovníky veřejných knihoven*. Vyd. 1. Brno: Moravská zemská knihovna, 59 s. ISBN 978-807-0511-992. Dostupné také z: <http://www.mzk.cz/pro-knihovny/vzdelavani-knihovniku/prirucka-pro-knihovniky>

KOONTZ, Christie a Barbara GUBBIN. 2012. *Služby veřejných knihoven: směrnice IFLA*. 2., zcela přeprac. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky - Knihovnický institut, 203 s. ISBN 9788070506127. Dostupné také z: <http://www.ifla.org/files/assets/hq/publications/series/147-cs.pdf>

CEJPEK, Jiří. 2005. *Proměny let devadesátých: knihovnictví na prahu informačního věku - děje, myšlenky a názory*. Praha: Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR, 79 s. Aktuality SKIP. ISBN 80-858-5115-6.

Koncepce a legislativa

- [Koncepce rozvoje knihoven](#)
- [Koncepce.knihovna.cz](http://www.knihovna.cz)
- [Knihovní zákon](#)
- [Autorský zákon](#)

Úkol #1

■ fotovýzkum – vyfoťte...

- ❖ místo, kde se učíte na důležitou zkoušku.
- ❖ co potřebujete k učení.
- ❖ Vaši oblíbenou knihovnu nebo knihovnu ve Vašem městě/obci.
- ❖ oblíbené místo ve Vaší knihovně.
- ❖ místo ve Vaší knihovně, které nesnášíte.
- ❖ co je pro Vás knihovna.

■ odevzdání

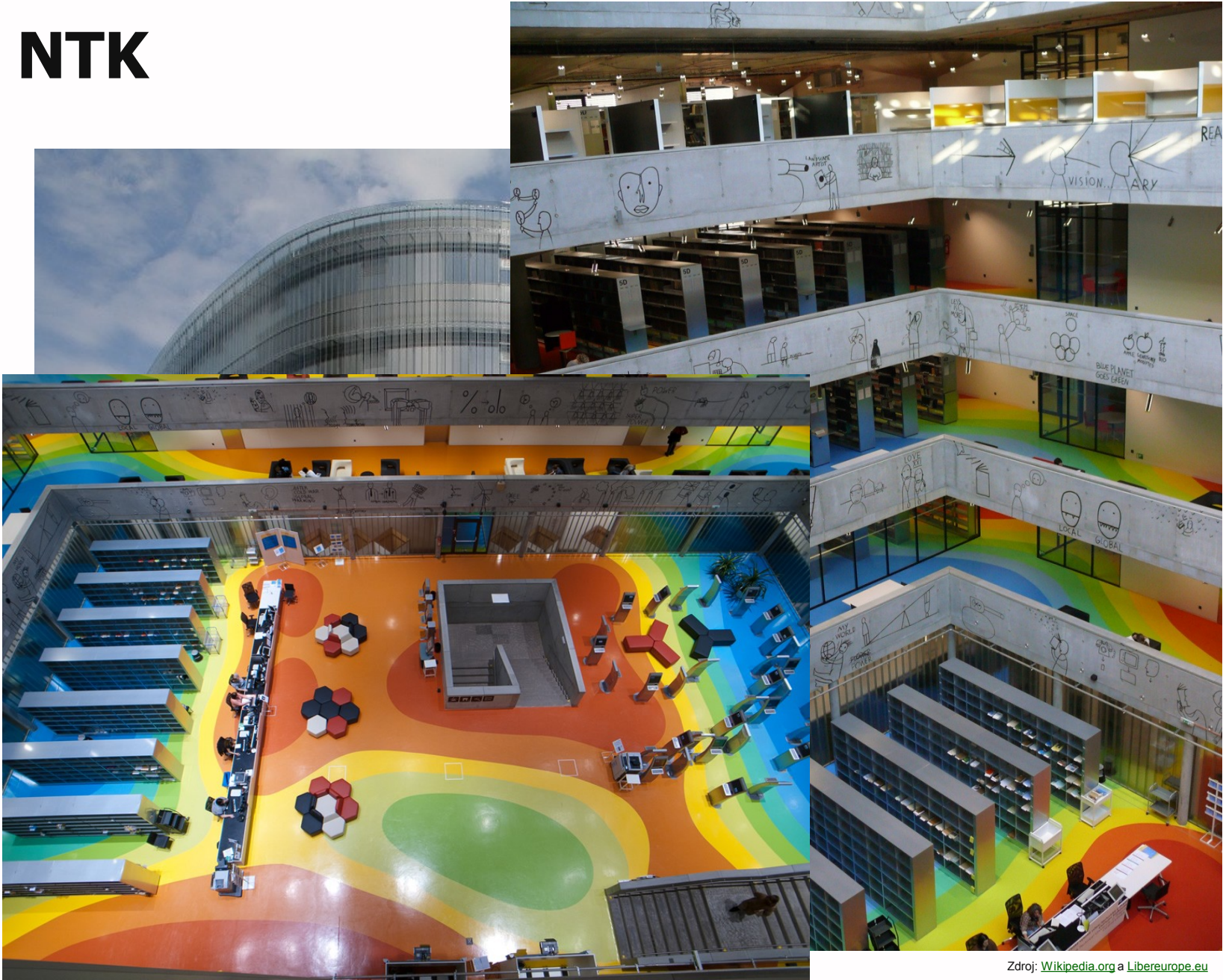
- ❖ odevzdávárna předmětu v ISu
- ❖ založte složku s Vaším příjmením
- ❖ termín: do Adaptačního kurzu

Proč jet na adaptační kurz

Co je knihovna?

NTK

ÚK FF MU

Zdroj: <http://knihovna.phil.muni.cz>

Národní knihovna - Klementinum

Knihovna obce Kujavy

<http://kujavy.cz>

MěK Česká Třebová

MĚK ČT uvnitř!!!

Knihovny neziskovek

Knihovna

CESTA DOMU

Google™ Vlastní vyhledávání

Knihovna Cesty domů

CS | EN

Služby

- Fond knihovny
- Jak máme otevřeno
- Pomozte knihovně
- Základní dokumenty
- Kontakty

Vítejte v Knihovně Cesty domů!

Naše knihovna je otevřena pro všechny, kdo mají zájem o literaturu zaměřenou na konec lidského života, na péči o umírající či na paliativní medicínu. Věříme, že každá dobrá kniha o těchto věcech je dlažebním kamenem cesty k dobrému umírání - pro každého z nás jednotlivě i pro nás pro všechny jako společnost.

Doufáme, že u nás najdete to, co hledáte.

Novinky

- 19. 9. 2015 | [21.9. - 28.9. 2015](#)
- 2. 9. 2015 | [Provozní doba na podzim 2015](#)
- 7. 5. 2015 | [Znáte nakladatelství Cesta domů?](#)
- 7. 5. 2015 | [Benefiční kavárna pro Cestu domů](#)

Nové knihy ve fondu

Bydžovský, J.: Ošetrovatelství a sociální práce v paliativní péči

Datum zveřejnění: 29. 7. 2015
Rubriky: | Přečteno: 1 300x

Publikace je určena studentům oborů ošetrovatelství a sociální práce na zdravotnických školách. Představuje paliativní péči jako obor významný pro společnost s důrazem na mobilní specializovanou paliativní péči (domácí hospice).

Brož, F. - Vodáčková, D.: Krizová intervence v kazuistikách

Datum zveřejnění: 29. 7. 2015
Rubriky: | Přečteno: 1 329x

Kazuistiky pocházejí z oblasti telefonické intervence i z rozhovorů s přísluš...

Rychlá navigace

- [Katalog](#)
- [Knihovní řád](#)
- [Nové knihy](#)
- [Meziknihovní výpůjčky](#)
- [Information in English](#)

Tipy knihovny

- [Vydavatelská činnost](#)
- [Studentské práce](#)

Pomozte nám pomáhat!

Knihovna Cesty domů je dosud jedinou veřejnou knihovnou v ČR s fondem úzce zaměřeným na paliativní a hospicovou tematiku. Je financována pouze z darů a grantů a každá, byť sebemenší, pomoc je významná a velmi si jí vážíme.

Pokud chcete a můžete financovat zakoupení některé v tuzemsku vydané knihy, [vyberte si ze seznamu](#).

Jak máme otevřeno?

úterý: od 9 do 14h
středa: od 14 do 19h
čtvrtek: od 13 do 17h

Zkontrolujte si [Novinky](#), kde jsou uvedeny prázdniny, dovolené atd.

Bibliobus

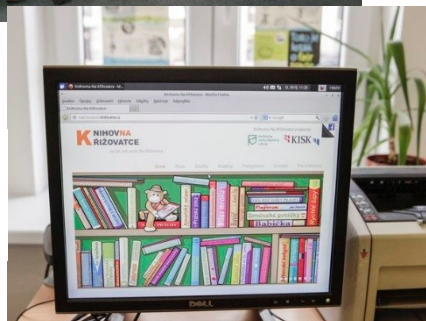

...a tohle taky měla být knihovna ;)

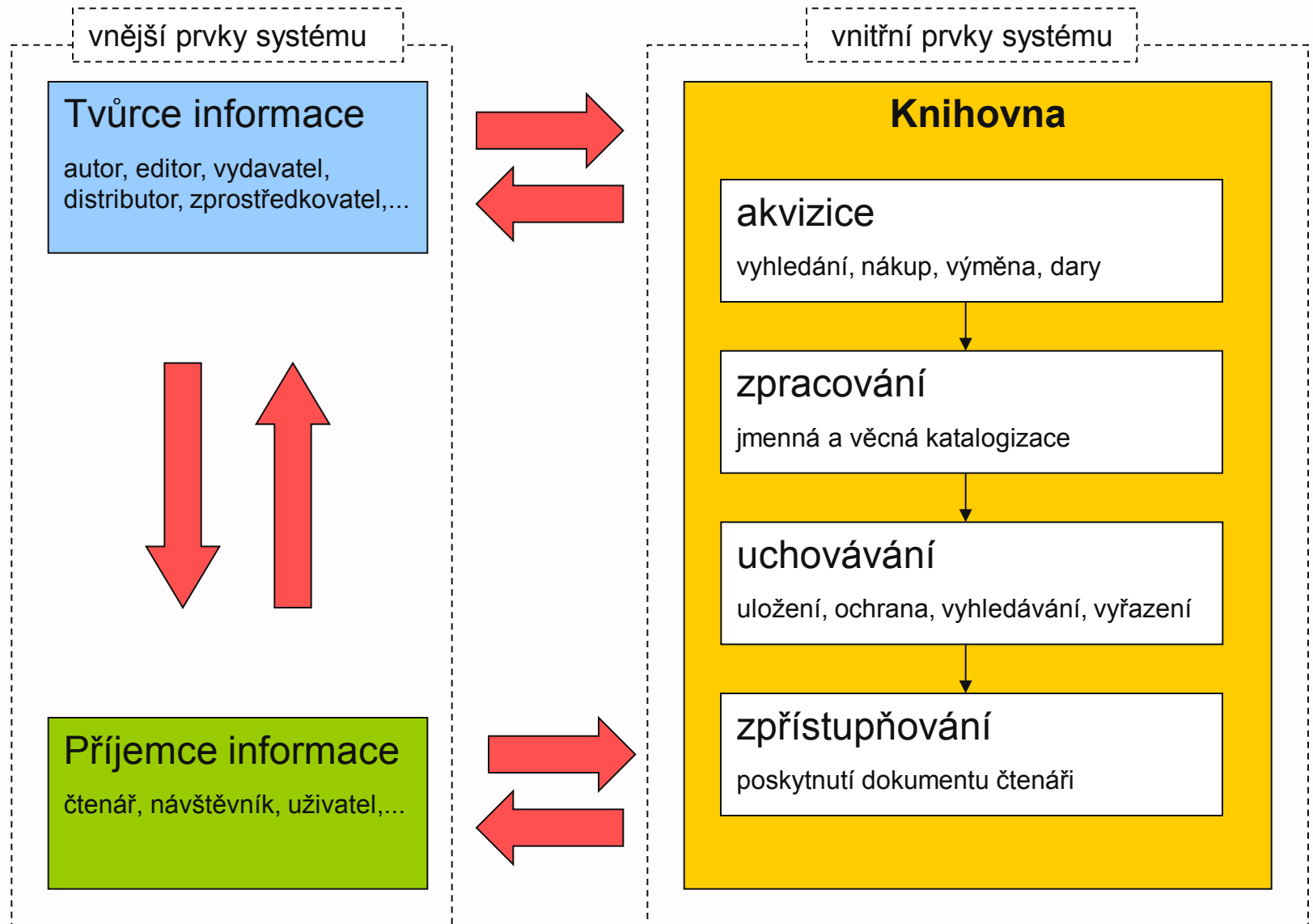
Knihovna Na Křižovatce

Charakteristika knihovny

- kulturní, informační a vzdělávací instituce
- hlavní funkce
  - ❖ shromažďování dokumentů
  - ❖ zpracovávání dokumentů
  - ❖ uchovávání dokumentů
  - ❖ zpřístupňování dokumentů
  - ❖ poskytování služeb
- organizovaná sbírka dokumentů
- paměťová instituce

Informační systém knihovny

Knihovník

Librarian v Googlu

2011

2012 a 2013

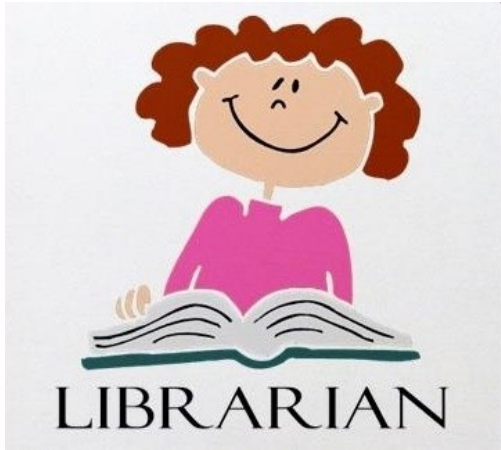

2014 a 2016, 2017

2015

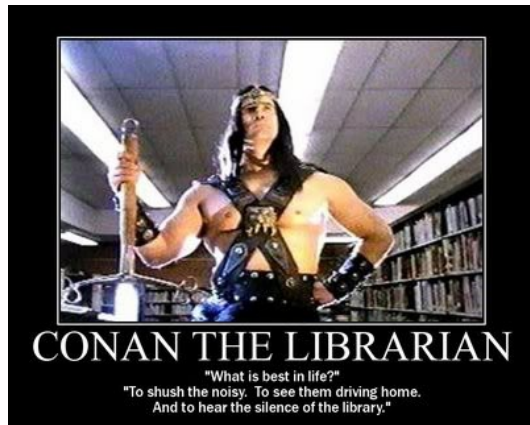
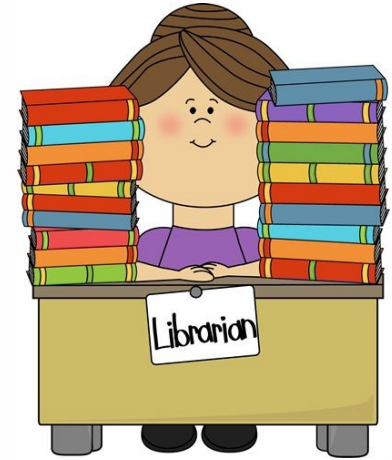

Madam Librarian
Reference Desk for the Internet

Find what you want, when you want it.
Tips on how to improve your internet searches.
[CLICK HERE](#)

Links to Search Engines, and Directories.
[CLICK HERE!](#)

Benefit from earlier research
[CLICK HERE](#)
For FREE topic links from previous researches.

Elementary

Librarian

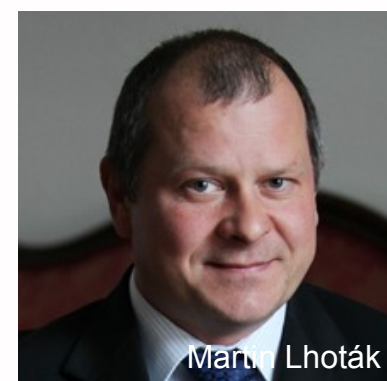

České knihovnické legendy

Aktuální české osobnosti

...a další knihovník

Zdroj: Mojliptov.sk

Knihovník

- pracovník knihovny
- vykonávající odborné knihovnické práce
  - ❖ výběr, zpracování, organizování, vyhledávání dokumentů
  - ❖ zpřístupňování/dodávání dokumentů a informací uživatelům knihovny
  - ❖ technologie
  - ❖ ...

Ideální knihovník?

Knihovnické činnosti

Knihovnické profese

Národní soustava kvalifikací

- registr národních kvalifikací
- garantuje stát
  - ❖ zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů
- certifikace (certifikační autorita)
  - ❖ získání certifikátu – finanční náročnost
  - ❖ uplatnění???
  - ❖ srovnávání se zahraničím
- kvalifikační a hodnotící standard
- vazba na Národní soustavu povolání

Knihovnické kvalifikace

- Knihovník katalogizátor
- Referenční knihovník
- Knihovník akvizitér
- Knihovník pracovník správy fondů
- Knihovník v přímých službách
- Knihovník v knihovně pro děti

Ukázka

[HLEDAT](#)[ÚVOD](#)[KVALIFIKACE](#)[ČLÁNKY](#)[ČASTÉ DOTAZY](#)[PRESS](#)

Knihovník akvizitér (kód: 72-002-M)

Autorizující orgán: [Ministerstvo kultury](#)
Skupina oborů: [Publicistika, knihovnictví a informatika](#)
Povolání: [Knihovník akvizitér](#) ⓘ
Platnost standardu: od 7.5.2014 do neomezeně
Kvalifikační úroveň: 4

[Kvalifikační standard](#)[Kvalifikační standard](#)[Hodnotící standard](#)[Autorizované osoby](#)[Uznatelnost kompetencí](#)

Kvalifikační standard

Název odborné způsobilosti	Úroveň
+ Orientace v nakladatelské politice v ČR	4 ●●●●○○○
+ Orientace v aktuálně vydávaných titulech	4 ●●●●○○○
+ Orientace v základních elektronických informačních zdrojích	4 ●●●●○○○
+ Formální a obsahová analýza textu, rychlé čtení	4 ●●●●○○○
+ Vyhledávání bibliografických a faktografických informací a jejich ověřování	4 ●●●●○○○

KE STAŽENÍ

- [Kvalifikační standard](#)
- [Hodnotící standard](#)
- [Autorizované osoby](#)

[Záznam o průběhu a výsledku zkoušky](#)

Pro otevření a vyplnění formuláře si nainstalujte aplikaci [Software602 Form Filler](#)

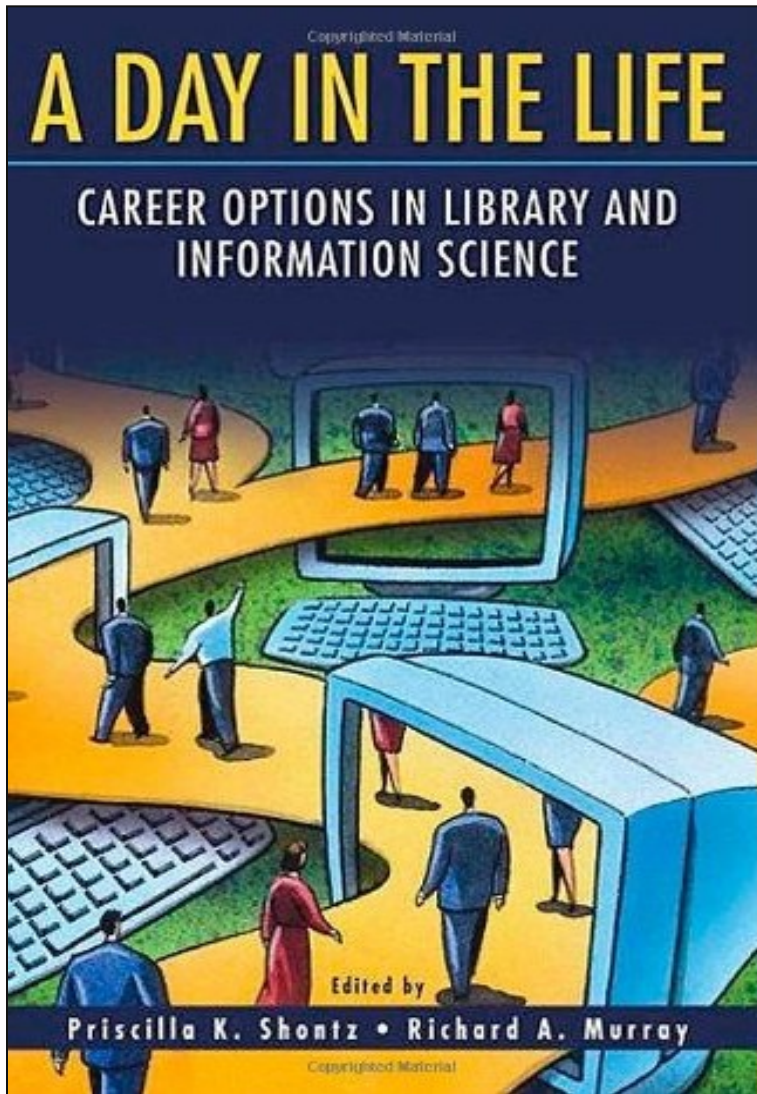
DALŠÍ ODKAZY

- [Napište nám](#)
- [Návrh nové kvalifikace](#)

Problémy NSK

???

Znáte nějaké knihovnické profese?

- SHONTZ, Priscilla K., Richard A. MURRAY (eds). *A day in the life: career options in library and information science*. London: Libraries Unlimited, c2007. 443 s. ISBN 15-915-8364-0.
- [seznam povolání](#) v oblasti knihovnictví a informační vědy
- rozděleno dle typů knihoven

Vybraná knihovnická povolání

- adult services librarian
- teen librarian
- children`s librarian
- multimedia librarian
- electronic services librarian
- technical services manager
- internet trainer
- web marketing coordinator
- project manager/coordinator
- information architect
- librarian for blind and disabled
- human resource librarian
- reference librarian
- curriculum specialist
- metadata specialist
- technology librarian
- e-periodicals manager
- learning resource manager
- medical specialist
- rights and permission manager
- knowledge management specialist
- community evangelist
- technical evangelist
- ...

Děkuji Vám za pozornost

Martin Krčál
krcal@phil.muni.cz